

This document has been provided by the International Center for Not-for-Profit Law (ICNL).

ICNL is the leading source for information on the legal environment for civil society and public participation. Since 1992, ICNL has served as a resource to civil society leaders, government officials, and the donor community in over 90 countries.

Visit ICNL's **Online Library** at
<http://www.icnl.org/knowledge/library/index.php>
for further resources and research from countries all over the world.

Disclaimers

Content. The information provided herein is for general informational and educational purposes only. It is not intended and should not be construed to constitute legal advice. The information contained herein may not be applicable in all situations and may not, after the date of its presentation, even reflect the most current authority. Nothing contained herein should be relied or acted upon without the benefit of legal advice based upon the particular facts and circumstances presented, and nothing herein should be construed otherwise.

Translations. Translations by ICNL of any materials into other languages are intended solely as a convenience. Translation accuracy is not guaranteed nor implied. If any questions arise related to the accuracy of a translation, please refer to the original language official version of the document. Any discrepancies or differences created in the translation are not binding and have no legal effect for compliance or enforcement purposes.

Warranty and Limitation of Liability. Although ICNL uses reasonable efforts to include accurate and up-to-date information herein, ICNL makes no warranties or representations of any kind as to its accuracy, currency or completeness. You agree that access to and use of this document and the content thereof is at your own risk. ICNL disclaims all warranties of any kind, express or implied. Neither ICNL nor any party involved in creating, producing or delivering this document shall be liable for any damages whatsoever arising out of access to, use of or inability to use this document, or any errors or omissions in the content thereof.

Zakon o sprečavanju pranja novca

*Zakon je objavljen u "Službenom listu SRJ", br.
53/2001 od 28.9.2001. godine.*

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom propisuju se radnje i mere koje se preduzimaju radi otkrivanja i sprečavanja pranja novca.

Član 2.

Pranjem novca, u smislu ovog zakona, smatra se polaganje novca stečenog obavljanjem nezakonite delatnosti (siva ekonomija, trgovina oružjem, drogom, psihotropnim supstancama i dr.) na račune kod banaka i drugih finansijskih organizacija i institucija ili uključivanje na drugi način tog novca u legalne finansijske tokove - koje domaća i strana fizička i pravna lica vrše radi obavljanja dozvoljene privredne i finansijske delatnosti.

Pod novcem u smislu stava 1. ovog člana podrazumevaju se gotov novac, efektivni strani novac i druga finansijska sredstva.

Postupcima kojima se omogućava pranje novca smatraju se:

- prikrivanje ili utaja porekla novca ili prikrivanje mesta gde je novac uložen, prikrivanje namene korišćenja imovine i svih prava koja proističu iz obavljanja zabranjene delatnosti;
- zamena ili prenos imovine koji proističu iz obavljanja zabranjene delatnosti;
- sticanje, posedovanje ili korišćenje imovine koji proističu iz obavljanja zabranjene delatnosti;
- prikrivanje, kod svojinske transformacije preduzeća, nezakonito stečene društvene imovine i društvenog kapitala.

Član 3.

Protivpravno stečenim novcem, u smislu ovog zakona, smatraju se novac pribavljen na protivpravan način (gotovina i gotovinski ekvivalenti u domaćoj ili stranoj valuti, hartije od vrednosti i druga sredstva plaćanja koja glase na domaću ili stranu valutu) i imovina (prava i stvari) pribavljena tim novcem.

Član 4.

Radnje i mere za otkrivanje i sprečavanje pranja novca preduzimaju se prilikom prijema, zamene ili usitnjavanja novca (raspodela većih iznosa novca na manje iznose i polaganje tih manjih iznosa na račune), prilikom sklapanja poslova kojima se stiče imovina ili prilikom drugog postupanja sa tim novcem, odnosno imovinom kojim se omogućava pranje novca (u daljem tekstu: transakcije).

Transakcijom, u smislu ovog zakona, ne smatra se podizanje gotovog novca s tekućeg računa ili žiro-računa, odnosno štedne knjižice i drugog računa, kao ni podizanje efektivnog stranog novca sa deviznog računa i devizne štedne knjižice.

Član 5.

Radnje i mere za otkrivanje i sprečavanje pranja novca obavezni su da preduzimaju pravna lica i odgovorna lica u pravnim licima (u daljem tekstu: obveznici).

Obveznici, u smislu ovog zakona, jesu:

- banke i druge finansijske organizacije (Poštanska štedionica, štedionice, štedno-kreditne organizacije i štedno-kreditne zadruge);
- preduzeća PTT saobraćaja, druga preduzeća i zadruge;
- državni organi, organizacije, fondovi, zavodi i ustanove, kao i druga pravna lica koja se u celini ili delimično finansiraju iz javnih prihoda;
- Narodna banka Jugoslavije - Zavod za obračun i plaćanja, kao nosilac platnog prometa;
- osiguravajuće organizacije;
- berze, berzanski posrednici i drugi subjekti koji se bave transakcijama u vezi sa gotovinom, hartijama od vrednosti, plemenitim metalima i drugim kamenjem, kao i prodajom i kupovinom potraživanja i dugovanja;
- menjačnice, zalagaonice, kockarnice, kladionice, automat-klubovi, kao i organizatori robno-novčanih lutrija i drugih igara na sreću.

Obveznicima, u smislu ovog zakona, smatraju se i druga pravna lica, kao i fizička lica (preduzetnici), ako obavljaju poslove koji se odnose na prodaju i kupovinu dugovanja i potraživanja, na upravljanje imovinom za treća lica, na lizing, faktoring i forfeting, na izdavanje kartica za plaćanje i kreditnih kartica i poslovanje tim karticama, na promet nepokretnosti, na promet umetničkih predmeta, antikviteta i drugih predmeta veće vrednosti, kao i na poslove obrade i prometa plemenitih metala i dragog kamenja.

II. RADNJE I MERE KOJE PREDUZIMAJU OBVEZNICI

Član 6.

Obveznik je dužan da utvrdi identitet stranke:

- 1) pri otvaranju računa ili drugog oblika uspostavljanja trajnije poslovne saradnje sa strankom;
- 2) pri svakoj transakciji novca (gotovog novca, efektivnog stranog novca, hartija od vrednosti, plemenitih metala ili drugog kamenja) čija vrednost prelazi 600.000 dinara, kao i kod poslova u vezi sa životnim osiguranjem kada vrednost pojedinačne premije prelazi 40.000 dinara;
- 3) prilikom više međusobno povezanih transakcija čiji ukupan iznos premašuje vrednost iz tačke 2. ovog stava;
- 4) kada je vrednost transakcije manja od iznosa iz tačke 2. ovog stava, ako postoje razlozi za sumnju da je u pitanju pranje novca.

Član 7.

Identitet domaćeg fizičkog lica utvrđuje se uvidom u lične dokumente tog lica (lična karta, putna isprava ili drugi dokument).

Identitet stranog fizičkog lica utvrđuje se uvidom u lične dokumente tog lica (putna isprava ili druga javna isprava).

Identifikacija domaćeg pravnog lica vrši se uvidom u podatke iz sudskog registra (naziv, sedište i matični broj pravnog lica), a identitet fizičkog lica koje za to pravno lice vrši transakciju utvrđuje se na način propisan u st. 1. i 2. ovog člana i uvidom u pismeno ovlašćenje koje mu je dalo to pravno lice.

Član 8.

Obveznik je dužan da odredi lice koje će biti odgovorno za otkrivanje transakcije za koju postoje razlozi za sumnju da je u pitanju pranje novca, za otkrivanje lica koje vrši tu transakciju, kao i za njihovo prijavljivanje nadležnom saveznom organu (u daljem tekstu: ovlašćeno lice).

Ako na osnovu podataka o transakciji, odnosno licu iz stava 1. ovog člana kojima obveznik raspolaže, ovlašćeno lice posumnja da je u pitanju pranje novca - prijavu o tome, sa svim relevantnim podacima, dostaviće nadležnom saveznom organu.

Član 9.

Obveznik je dužan da prilikom transakcije iz člana 6. stav 1. ovog zakona od stranke traži pismenu izjavu o tome da li transakciju vrši u svoje ime ili kao punomoćnik.

Ako transakciju vrši punomoćnik, obaveznik je dužan da od stranke traži ovlašćenje (punomoć).

Član 10.

Podatke dobijene na osnovu čl. 7. i 9. ovog zakona, kao i drugu dokumentaciju u vezi sa izvršenom transakcijom, obveznik je dužan da čuva najmanje pet godina posle izvršene transakcije.

Član 11.

Poslove prikupljanja, obrade, analiziranja i čuvanja podataka i informacija dobijenih od obveznika, pružanja obaveštenja nadležnim državnim organima i preduzimanja mera za sprečavanje pranja novca obavljaće savezni organ nadležan za sprečavanje pranja novca (u daljem tekstu: nadležni savezni organ).

Organizaciju i delokrug nadležnog saveznog organa utvrđuje Savezna vlada.

Član 12.

Obveznik je dužan da nadležni savezni organ obavesti o svakoj gotovinskoj transakciji, odnosno o više međusobno povezanih transakcija koje premašuju vrednosti utvrđene u članu 6. ovog zakona.

Način i rokove obaveštavanja iz ovog člana propisuje Savezna vlada.

Član 13.

Nadležni carinski organi su dužni da nadležnom saveznom organu dostave podatke o svakom prenosu preko državne granice gotovog novca, čekova, hartija od vrednosti, plemenitih metala i drugog kamenja koje premašuje vrednost od 30.000 dinara, i to najkasnije u roku od tri dana od dana tog prenosa.

Član 14.

O transakcijama iz člana 12. stav 1. ovog zakona obveznik pismeno obaveštava nadležni savezni organ pre izvršenja transakcije i navodi rok u kome će se transakcija izvršiti.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana može se dati i telefonom, ali se mora i pismeno potvrditi - najkasnije u roku od naredna dva dana.

Ako obveznik, zbog prirode transakcije iz člana 12. stav 1. ovog zakona, ne može o toj transakciji nadležni savezni organ obavestiti pre izvršenja transakcije - obavestiće ga posle njenog izvršenja, ali najkasnije u roku od naredna 24 sata.

Član 15.

Ako ovlašćeno lice oceni da postoje razlozi za sumnju da je u pitanju pranje novca, može izdati nalog za privremeno obustavljanje izvršenja transakcije, ali najduže 48 sati, o čemu će obavestiti nadležni savezni organ.

O obustavljanju transakcije iz stava 1. ovog člana nadležni savezni organ obaveštava nadležne pravosudne i inspeksijske organe, kao i organe unutrašnjih poslova, radi preduzimanja mera iz njihove nadležnosti.

Član 16.

Ako u roku iz člana 15. ovog zakona utvrdi da ne postoje razlozi za sumnju da je u pitanju pranje novca, nadležni savezni organ odmah će o tome obavestiti obveznika.

Ako nadležni savezni organ u roku iz člana 15. ovog zakona ne preduzme mere, obveznik može odmah izvršiti transakciju.

Član 17.

Radi ocene da li u vezi sa određenom transakcijom ili određenim licem postoji sumnja da je u pitanju pranje novca, nadležni savezni organ može od obveznika zahtevati podatke iz člana 25. ovog zakona, podatke o imovinskom stanju i bankarskim ulozima tog lica, kao i druge podatke i informacije potrebne za otkrivanje pranja novca.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, obveznik je dužan da nadležnom saveznom organu dostavi, na njegov zahtev, svu potrebnu dokumentaciju.

Nadležni savezni organ može od obveznika zahtevati da mu dostavi pismenu informaciju o obavljanju poslova utvrđenih ovim zakonom, kao i dokumentaciju u vezi s tim poslovima.

Podatke, informacije i dokumentaciju iz ovog člana obveznik je dužan da nadležnom saveznom organu dostavi u roku koji ne može biti duži od osam dana od dana prijema zahteva.

Nadležni savezni organ može obvezniku utvrditi rok duži od roka iz stava 4. ovog člana - zbog obimnosti dokumentacije ili iz drugih opravdanih razloga - o čemu će ga pismeno obavestiti, ili će dokumentaciju pregledati kod samog obveznika.

Član 18.

Radi ocene da li u vezi sa određenim transakcijama ili određenim licima postoji sumnja da je u pitanju pranje novca, podatke i informacije koje su mu potrebni za otkrivanje pranja novca nadležni savezni organ može zahtevati i od državnih organa i organizacija.

Član 19.

Nadležni državni organi dužni su da nadležnom saveznom organu redovno dostavljaju informacije s podacima o postupcima u vezi sa prekršajima, privrednim prestupima i krivičnim delima koji su u toku a odnose se na pranje novca, kao i o njihovim izvršiocima (lični podaci, faza postupka, pravnosnažna odluka).

Podatke iz stava 1. ovog člana nadležnom saveznom organu dostavljaju i pravosudni organi, i to najmanje jedanput godišnje.

Podaci iz ovog člana dostavljaju se radi njihovog objedinjavanja i analize.

Član 20.

Obveznik je dužan da obezbedi internu kontrolu poslova koje izvršava prema ovom zakonu.

Metodologiju za kontrolu iz stava 1. ovog člana propisuje Savezna vlada.

Član 21.

Ako na osnovu podataka i informacija oceni da u vezi sa određenim izvršenim transakcijama postoji sumnja da je u pitanju pranje novca, nadležni savezni organ obavestiće o tome nadležne pravosudne i inspeksijske organe, kao i organe unutrašnjih poslova, radi preduzimanja mera iz njihove nadležnosti.

Član 22.

Podaci, informacije i dokumentacija prikupljeni u skladu sa ovim zakonom predstavljaju službenu tajnu i mogu se koristiti samo za namene propisane tim zakonom.

Dostava nadležnom saveznom organu i nadležnim državnim organima podataka, informacije i dokumentacije iz stava 1. ovog člana ne smatra se povredom službene tajne.

Član 23.

Podatke i informacije u vezi sa pranjem novca nadležni savezni organ može dostaviti i organima stranih država ili međunarodnim organizacijama - na njihov zahtev ili na svojoj inicijativu, pod uslovom reciprociteta.

III. EVIDENCIJE I ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA

Član 24.

O transakcijama iz člana 6. ovog zakona obveznici vode evidencije.

Evidencije o prenosu preko državne granice gotovog novca, čekova, hartija od vrednosti, plemenitih metala i dragog kamenja vode nadležni carinski organi.

O transakcijama iz člana 12. ovog zakona i o podacima iz člana 19. tog zakona, evidencije vodi nadležni savezni organ.

Član 25.

Evidencije iz člana 24. stav 1. ovog zakona sadrže sledeće podatke:

- firmu i sedište pravnog lica koje vrši transakciju, odnosno za koje se vrši transakcija;

- ime i prezime, stalno prebivalište, dan, mesec i godinu rođenja radnika ili punomoćnika koji za pravno lice vrši transakciju, broj ličnog dokumenta i mesto izdavanja;

- ime i prezime, stalno prebivalište, dan, mesec i godinu rođenja fizičkog lica koje vrši transakciju, odnosno za koje se vrši transakcija, broj ličnog dokumenta i mesto izdavanja;

- vrstu i namenu transakcije i ime, odnosno firmu i sedište stranke kojoj je transakcija namenjena;

- datum i vreme vršenja transakcije;

- iznos transakcije;

- valutu u kojoj se vrši transakcija;

- način obavljanja transakcije, a ako se transakcija obavlja na osnovu zaključenih ugovora - i predmet ugovora i ugovorne strane.

Evidencije iz člana 24. stav 2. ovog zakona sadrže sledeće podatke: ime, prezime i stalno prebivalište lica koje vrši transakciju, iznos transakcije, mesto i vreme prelaska državne granice, kao i svrhu prenosa gotovog novca, čekova, hartija od vrednosti, plemenitih metala i dragog kamenja.

Evidencije iz člana 24. stav 3. ovog zakona sadrže podatke iz stava 1. ovog člana, odnosno podatke iz člana 19. tog zakona.

Član 26.

Obveznici, državni organi i pravosudni organi, podatke iz člana 25. ovog zakona nadležnom saveznom organu dostavljaju na osnovu svojih službenih evidencija.

O podacima iz stava 1. ovog člana nadležni savezni organ ne može obavestiti lica na koja se ti podaci odnose.

Lice na koje se odnose podaci iz stava 1. ovog člana ima pravo uvida u te podatke posle isteka deset godina od dostavljanja podataka. Posle tog roka, podaci se arhiviraju.

Podaci iz stava 1. ovog člana čuvaju se u arhivi tri godine, a potom uništavaju.

IV. KAZNENE ODREDBE

1. Krivično delo

Član 27.

Ko protivno odredbama ovog zakona na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije na račune kod banaka i drugih finansijskih organizacija i institucija položi novac

(gotov novac, efektivni strani novac i druga finansijska sredstva) stečen obavljanjem nezakonite delatnosti (siva ekonomija, trgovina oružjem, drogom, psihotropnim supstancama i dr.) ili taj novac na drugi način uključi u legalne finansijske tokove radi obavljanja dozvoljene privredne i finansijske delatnosti, a za koje je znao da je pribavljen krivičnim delom - kazniće se zatvorom od 6 meseci do pet godina.

Ako iznos položenog novca iz stava 1. ovog člana prelazi 1.000.000 dinara - učinilac će se kazniti zatvorom od jedne godine do osam godina.

Ko učini delo iz st. 1. i 2. ovog člana, a mogao je i bio dužan da zna da je novac pribavljen krivičnim delom - kazniće se zatvorom do tri godine.

Za delo iz st. od 1. do 3. ovog člana kazniće se propisanom kaznom i odgovorno lice u pravnom licu ako je znalo, odnosno moglo i bilo dužno da zna da je novac pribavljen krivičnim delom.

Novac, odnosno dobit iz ovog člana - oduzeće se.

2. Privredni prestupi

Član 28.

Novčanom kaznom u iznosu od 45.000 do 450.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice, ako:

- ne utvrdi identitet stranke (član 6. stav 1);
- ne čuva podatke i dokumentaciju najmanje pet godina posle izvršene transakcije (član 10);
- nadležni savezni organ ne obavesti o transakcijama, odnosno ne obavesti ga u propisanim rokovima (član 12. i član 14. st. 1. i 3);
- po nalogu ovlašćenog lica privremeno ne obustavi izvršenje transakcije (član 15);
- nadležnom saveznom organu ne dostavi podatke, informacije i dokumentaciju ili ih ne dostavi u propisanim rokovima (član 17);
- ne obezbedi internu kontrolu poslova koje izvršava prema ovom zakonu (član 20. stav 1);
- ako podatke, informacije i dokumentaciju koristi za namene koje nisu propisane ovim zakonom (član 22. stav 1);
- ne vodi evidencije o transakcijama (član 24. stav 1);
- evidencije koje vodi ne sadrže propisane podatke (član 25. stav 1).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i ovlašćeno lice kod obveznika - novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 30.000 dinara.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu - novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 30.000 dinara.

3. Prekršaji

Član 29.

Novčanom kaznom u iznosu od 900 do 9.000 dinara kazniće se za prekršaj i preduzetnik ako izvrši neku od radnji iz člana 28. ovog zakona.

V. PRELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 30.

Propisi za prenošenje ovog zakona doneće se u roku od 30 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 31.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ", a primenjivaće se od 1. jula 2002. godine.